

POSTADRES
Postbus 20
7500 AA ENSCHEDE

BEZOEKADRES
Hengelsestraat 51

TELEFOONNUMMER
14053

Aan de Gemeenteraad

DATUM
7 januari 2025

ONS KENMERK
2400033001

BEHANDELD DOOR
B. Groenewolt

UW BRIEF VAN

UW KENMERK

DOORKIESNUMMER
06 - 46 35 06 91

ONDERWERP
Stand van zaken invoering zero-emissiezone

Geachte leden van de Raad,

In deze brief informeren we u over de voortgang rondom de invoering van de zero-emissiezone per 1 juli 2025. We geven antwoord op de volgende vijf vragen:

- Wat is de zero-emissiezone?
- Welke stappen zetten we op dit moment?
- Hoe werken we lokaal samen aan de invoering?
- Hoe werken we landelijk samen aan de invoering?
- Hoe ziet de tijdlijn eruit?

Wat is de zero-emissiezone?

In juni 2021 heeft uw raad ingestemd met het invoeren van een zero-emissiezone vanaf 1 juli 2025 ([link naar raadsbesluit](#)). Dit is een zone waarin logistiek verkeer enkel uitstootvrij mag rijden. In de praktijk betekent dit dat de aandrijving volledig elektrisch of waterstof is. De omvang van deze zone is gelijk aan de voetgangerszone in de binnenstad. De zone geldt enkel voor logistiek verkeer (bestelbussen, vrachtwagens) en dus niet voor personenauto's.

Vanaf 1 januari 2025 gaan al 14 gemeentes in Nederland over tot invoering. Enschede volgt dus een half jaar later. Dit biedt ons de kans om van de invoering bij andere gemeentes te leren. Vervolgens kunnen we zo nodig in Enschede nog bijsturen. Deze lessen kunnen we meenemen in het definitieve verkeersbesluit (verwacht in april 2025).

Welke stappen zetten we op dit moment?

Op dit moment legt het college het concept-verkeersbesluit ter inzage. Dit verkeersbesluit is de formele stap naar invoering, het legt vast welke bebording we toepassen en het geeft het kader voor de geharmoniseerde uitzonderingen en overgangsregelingen.

Ontheffingen - We werken met landelijk geharmoniseerde ontheffingen voor toegang tot de zero-emissiezone. Deze worden ook landelijk afgehandeld via het Centraal Loket. Alle gemeentes hebben daarnaast lokaal een ontheffing op basis van bedrijfseconomische omstandigheden (ondernemers die de investering in zero-emissie niet kunnen maken) en de hardheidsclausule (maatwerk voor bijvoorbeeld ondernemers die binnen afzienbare tijd met pensioen gaan). Op <https://www.rdw.nl/ontheffing-zero-emissie> staat een overzicht van de ontheffingsmogelijkheden bij het Centraal Loket.

Inspraak via zienswijzen - We maken gebruik van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure, zodat ondernemers en inwoners van Enschede zienswijzen kunnen indienen. Deze overwegingen en belangen wegen we af bij het nemen van het definitieve verkeersbesluit. Hierdoor borgen we inspraak op het voorgenomen besluit en kunnen we waar mogelijk nog bijsturen.

Hoe werken we lokaal samen aan de invoering?

In Enschede hebben we goed zicht op de voertuigen die in de zone rijden. Dit komt omdat we op dit moment al werken met ontheffingen voor het rijden in de voetgangerszone. Met deze ondernemers werken we samen richting de invoering. Dit doen we op 3 manieren:

Informeren - Gemeente Enschede schrijft ontheffinghouders aan om ze te wijzen op de aankomende invoering van de zero-emissiezone. Daarnaast stuurt de RDW (Rijksdienst voor Wegverkeer) informatie naar alle voertuigeigenaren die geen toegang hebben tot zero-emissiezones. Verder organiseren we regelmatig bijeenkomsten waar we met de betrokken ondernemers spreken.

Adviseren – We hebben een adviseur zero-emissie die met ondernemers in gesprek is over de mogelijkheden die de ondernemers hebben. Deze adviseur is de afgelopen tijd al deur-tot-deur bij ondernemers in de binnenstad langsgeslagen. Ook is de adviseur op vaste momenten aanwezig op het wijkpunt aan De Heurne. Verder is hij ook beschikbaar voor leveranciers die in de binnenstad leveren.

Uitproberen – We bieden begin 2025 twee mogelijkheden waarop ondernemers kunnen uitproberen hoe zij met de nieuwe regels om kunnen gaan. De eerste is de mogelijkheid om een elektrische bestelbus uit te proberen. De tweede is de mogelijkheid voor ondernemers in de binnenstad om goederen buiten de zone te laten leveren op een hub. Vanaf deze hub worden de goederen later dezelfde dag met de bakfiets bezorgd.

Daarnaast hebben we eind 2023 maatwerkafspraken gemaakt met de stichtingen van de markt: dinsdagmarkt, zaterdagmarkt en zondagmarkt. Omdat hun situatie uitzonderlijk is, hebben we uitstel gegeven tot 1-1-2030 om te voldoen aan de zero-emissievereisten. We blijven met de marktondernemers in gesprek ter voorbereiding op de overgang naar zero-emissie.

Hoe werken we landelijk samen aan de invoering?

De samenwerking tussen gemeentes loopt goed. Binnen Overijssel doen we dit met Zwolle en Deventer. Het afgelopen half jaar hebben we ook verkennende gesprekken met Hengelo en Almelo gevoerd over hun ambities op dit thema. Landelijk is de afstemming tussen Rijk, bedrijfsleven en gemeentes geregeld in de Uitvoeringsagenda Stadslogistiek 2020-2025. Dit zorgt voor eenheid in de uitvoering en ook voor versterking van de kennis op de diverse (complexe) dossiers. Drie punten die voor Enschede belangrijk zijn:

Uitvoeringsagenda Zero-emissiezones 2025-2030 – Samen met de rijksoverheid, het bedrijfsleven en de andere gemeentes stellen we de Uitvoeringsagenda Zero-emissiezones 2025-2030 op. Hierin zijn afspraken tussen Rijk, bedrijfsleven en gemeentes vastgelegd. De huidige staatssecretaris heeft het tekenmoment hiervoor uitgesteld, vanwege een motie in de Tweede Kamer die vraagt om uitstel van invoering van de zones.

De gemeenten die een zero-emissiezone gaan invoeren hebben constructief en eensgezind met de staatssecretaris meegedacht over hoe zij tot elkaar kunnen komen, ondanks dat het instellen van de uitstootvrije zones de bevoegdheid van de gemeenten is. De gemeenten zijn niet bereid tot uitstel, maar hebben wel meegedacht over versoepelingen in de ontheffingen om aan de zorgen van de Tweede Kamer tegemoet te komen. Ook loopt er nog een discussie over het eventueel verlengen van de waarschuwingstermijn. Verder is meegedacht over andere manieren om ondernemers te helpen. Er is zicht op een gezamenlijke oplossing waarbij we ook over kunnen gaan tot ondertekening van de uitvoeringsagenda voor de komende jaren.

Centraal Loket Ontheffingen – Er is één landelijk punt waar ondernemers ontheffing voor de zero-emissiezones kunnen aanvragen. Enschede sluit daar in voorbereiding op de invoering van de zero-emissiezone bij aan. Belangrijkste aandachtspunt voor Enschede is hierbij de koppeling tussen het centrale loket en onze eigen dienstverlening via KCC.

Handhaving buitenlandse kentekens – Voor handhaving op zero-emissie zijn (nog) geen afspraken met andere landen over het uitwisselen van gegevens. Binnen zowel Europa als binnen de Benelux als met individuele landen vindt hierover overleg plaats. Voor Enschede is vooral de samenwerking met Duitsland van belang. Op dit moment is er geen automatische handhaving op buitenlandse kentekens mogelijk. Handhaving van buitenlandse kentekens gebeurt daarom met gerichte controles op straat.

Bij de raadsbehandeling in 2021 heeft u ons opgedragen om ons maximaal in te spannen voor externe financiering. Vanuit de klimaatgelden is een rijksbijdrage gedaan die onze uren-inspanning op dit dossier compenseert. Hierdoor hebben we bijvoorbeeld de zero-emissieadviseur aan kunnen stellen. Daarnaast hebben we van de provincie Overijssel subsidie ontvangen voor de organisatie van bijeenkomsten en het uitprobeeraanbod.

Hoe ziet de tijdlijn er uit?

Er is doorlopend afstemming met zowel de landelijke als de lokale partners. Daarbij blijven we kijken welke aanvullende ondersteuning nodig is. Voor uitzonderlijke situaties kijken we ook hoe andere gemeentes dit oplossen. Zo blijven we zoveel als mogelijk op een gelijke manier werken.

We blijven doorlopend in afstemming met de andere gemeentes en de staatssecretaris om zo te komen tot geharmoniseerde afspraken rondom de invoering van de zones.

Begin april 2025 volgt de vaststelling van het definitieve verkeersbesluit. Dit is de formele aanwijzing van de zone, het ontheffingenbeleid en de bijbehorende verkeersborden. Hierin kunnen we geleerde lessen uit andere steden meenemen en ook de actuele ontwikkelingen naar aanleiding van de discussie met de staatssecretaris verwerken. Na vaststelling van het verkeersbesluit wordt het loket voor ontheffingen geopend. Ondernemers kunnen een eventuele ontheffing dus al eerder dan 1 juli 2025 aanvragen.

Op 1 juli gaat vervolgens de zero-emissiezone in. Vanaf dat moment gelden de nieuwe regels. Er geldt een waarschuwingsperiode van 4 maanden. In deze periode sturen we waarschuwingsbrieven in plaats van boetes.

DATUM
7 januari 2025

ONS KENMERK
2400033001

PAGINA
4 / 4

Wij gaan ervan uit dat we u hiermee voor nu voldoende hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Enschede,
de loco-Secretaris, de Burgemeester,

(E.A. Smit)

(R.W. Bleker)